

Ravno taka je tudi ona pesen, v kateri pojó navdušeni kranjski fantje ta dva verza: „Si kranjske ljub'ce zbiramo, — Se v tuje ne oziramo“. — To je laž. Ravno tako radi se zagledamo v lepe Italijanke, Nemke, kakor v naše „mile slovenske krasotice“. Kaj se bi neki hvalili s tem, kar ne storimo. In omenjenema verzoma se pridruži še tretji: „Naj gorše so Slovenke“, — če je res?

Le nikari ne rogovilimo preveč! Jaz sam sem nekdaj v „Zori“ pel slavo slovenskim dekletom. Takrat sem vzel tudi vsako stvar tako, kakor ni bila; a zdaj jo takó, kakor je v resnici. Takrat sem še pesmaril, in „pesniku“ se odpusti marsikaj, kar se prozajistu ne more. Človek se vedno uči, a nikdar ne izuči.

Kako pride ta predmet v te pogovore? Tako te slišim vpraševati, dragi bralec. Čudno se ti dozdeva mordà. Ali meni se je zdelo potrebno opisati tudi to in dokazati nepotrebno, navduševati ženski spol za domovino. Ženska naj ostane v domači hiši, in dokler se ne poda iz nje, se ne bode podala tudi iz domovine.

Ne mislimo, da zamore ženska kaj vplivati na moževo mišljenje, da bi po ženskih koga privlekli na našo stran. Slab mož bi bil oni, ki bi se dal preobračati svoji ženi, — slab mož bi bil, še slabiji, nego njegova slaba polovica. Sram bi nas moralo biti, ako bi šteli take slabotneže med svoje. Ne opirajmo se nikdar in nikjer na ženstvo, kjer smo se operli, tam smo vselej padli. Ženska se mora opirati na nas, in to tudi stori vselej, če ravno o tem noče dostikrat vedeti ničesa.

Sploh bodimo možje! —

Dopisi in novice.

— Iz seje c. k. dež. šl. sveta dné 30. oktobra 1879.

Na dnevnem redu je bilo:

Načert, koliko se ima potrošiti za namestnino in za nadmerno (nadvišje) podučevanje, ki je bil na novo sestavljen z ozirom na postavo 9. sušca 1879. št. 13. d. z. ima se poslati deželnemu odboru, da mu priterdi; prepis tega ima se poslati tudi srenji v Ljubljani.

Šolska občina je prosila po dopisu kranjskega deželnega odbora za posojilo po obrokih, da postavi šolsko poslopje, mnenje zaradi tega se pošilja deželnemu odboru.

Rekurs bivšega ljudskega učitelja zoper razsodbo c. k. okraj. šl. sveta, katera je napotila tožnika na pravno pot, ni bil sprejet.

Dva učitelja sta postala nadučitelja, štirje drugi pa stalni.

Na dopis kranjske c. k. deželne vlade, ki se tiče prošnje centralnega odbora c. k. kmetijske družbe za razširjenje poduka v kmetijstvu, oddana je bila odločba.

Razrešene so bile pritožbe zastran kazni o šolskih zamudah, potem prošnje za nagrado in denarno pripomoč.

— **Dr. Močnik in profesor Lavtar-jeva metoda pri poučevanju v aritmetiki.** (Dalje.) V vvodu govori L. o substitovanju števil. Ta pojem je jako važen, zato nahajamo v vsaki aritmetiki med vajami naloge za substitovanje, katere osvetljujejo stvarino, o kateri se govori. Taka priložnost se nam ponudi že pri seštevanju; tu imamo n. pr. nalogo, da seštevamo števila a, b, c, d , ter dobim izraz:

$$a + b + c + d = [(a + b) + c] + d.$$

Ako v njem substitujemo za $a = 3, b = 2, c = 5, d = 8$, kakor zahteva L. v svoji aritmetiki, osvetljujemo seštevanje več števil in osobito pomen oklep. Podobne vaje ima dr. Moč, vendar še ne na tem mestu, ampak pozneje po nauku o seštevanju istoimenskih števil, kjer jih ima L. tudi. — Pred v prejšnjem omenjeno vajo za substitovanje nahajamo v L. aritmetiki še bolj priprosto. Namesti v jednačbi:

$$a + b = (a + b)$$

a in b s temi-le števili: $a = 5, b = 2; a = 7, b = 3; a = 4, b = 6; a = m, b = n$.

Jednake vaje ima L. pri odštevanju, množenju (vsote jedn. sumand.), in deljenju, iz česar je razvidna bojazna skrb, da bi učenci gotovo vsak občni izraz in osobito pomen občnih števil do dobrega razumeli. Zahtevajo pa te naloge najpred substitovanje posebnih in na zadnje občnih števil, torej prehajanje iz posebnega na obče, česar važnost za ljudske šole smo že omenili.

Vaj, kakor so: 1.) Seštevaj sledeča števila: a) 3, 4 in 7, b) 4, 8, 9 in 2 itd. 2.) a) Prištevaj začeni pri 1, toliko časa po 2, da prideš do 101 itd. Dr. M. nima; L. jih je zato sprejel, da se učenci v hitrem računanju urijo, in ker so take vaje že znane, da se učenci nekoliko oddahnejo in dobljene pojme prebavijo, predenj preidejo na novo stvarino, t. j. k izrekom o vsotah. Za temi izreki ima L. aritmetika priproste vaje, katere te izreke osvetljujejo koj, ko so jih učenci izpoznali, predenj jih seznanj z novo stvarino n. pr. o vsotah enakih sumandov. Lahke vaje; vendar utrdijo, kar si učil. Na teh vajah izpoznajo tudi učenci, kedaj morajo števila prištevati k prvemu ali k drugemu sumandu, oziroma prvi sumand k številu potem drugi ali pa narobe; kar pa tudi za vaje v dr. M. aritmetiki velja, samo, da v njih tudi nahajamo vaje za seštevanje istoimenskih števil. Isto velja za vaje pri odštevanju, množenju in deljenju. Dr. M. ima pa naloge še-le po vsakej versti računanja zbrane in sicer take, da je razvidno, on hoče na tem mestu izverševanje teh nalog.

Za izreki o vsotah nahajamo v L. aritmetiki tudi vaje na pamet (dr. M. aritmetika jih ima pozneje), katere so jako važne, ker tudi osvetljujejo prejšnje izreke, osobito pa gojence urijo v računanju, katero bodo pozneje sami rabili. Na pr. $37 + 20 = (30 + 7) + 20 = 50 + 7 = 57$. Isto velja za vaje na pamet pri odštevanju, množenju in deljenju.

L. odloči računanju z imenastimi števili poseben prostor, kakor to stori dr. Frischauf v svoji aritmetiki, da s tem bolj povdarja to posebno versto števil in da računanje z dekadičnimi števili, katero koj za računanjem z imenastimi števili sledi, s tem še bolj osvetljuje.

Pri računanju z dekadičnimi števili ima L. več vaj kakor dr. Moč. zaradi zahtevanja statuta, da je treba osobito na to misliti, da postane računanje s posebnimi števili razumljivo. Pri teh vajah prehaja iz najprostejega na zmiraj bolj sestavljeno in iz posebnega na obče. Zakaj? Učitelj v ljudske šole poučuje o seštevanju števil v raznih stopnjah. On prištevaja jedinice k jedinicam, desetice

k desetnicam, jedinice k desetnicam in jedinicam, jedinice in desetice k jedinicam in desetnicam itd. On mora ločiti slučaj, v katerem ne prehaja v višji red od onega, v katerem dobi pri seštevanji že višjo, oziroma višje jednote. In on na zadnje abstrahuje pravilo, torej stopa do občnega, akoravno tega ne izrazi z občnimi števili. — Vaje same niso težavne, zahtevajo tudi malo časa in vendar imajo dober vspeh, ako jih z učenci v omenjenem smislu izvršuješ. Ravno to je nameraval L. z obilnimi vajami o dekadicih številih pri odštevanji, množenji deljenji celih števil in računani z decimalnimi ulomki. Na 30. strani nahajamo vaje: 7.) Kakošne jednote dobiš, ako množiš? a) desetico, stotico, tisočico, desetisočico z jedinico; b) desetico, stotico, tisočico itd. z desetico, stotico, tisočico itd. Na strani 78 §. 79 je vaja: Kakošno jednoto dobiš, ako množiš: a) desetico, stotico, tisočico, desetino, stotino, tisočino z jedinico itd. Na te vaje posebno opozorimo, ker one pripravljajo na osvetljevanje pravila za okrajšano množenje, ker L. ne navede le to pravilo, kakor to stori dr. M., ampak ga izvaja, kar zahteva vsaka metodika.

Na koncu vsake verste računanja nahajamo v obeh aritmetikah uporabne račune. L. namerava z njimi, da uri gojence v sklepanji pri rešitvi nalog; a dr. M. vaje se odlikujejo od njih osobito s tem, da vežejo raznoverstne račune, kakoršne smo že imeli. Na pr. ima dr. M. pri odštevanji nalogo: Nek oče zapusti starejemu sinu 6840 gl. mlajšemu 1580 gl. manj; koliko dobita oba skupaj? — Rešitev:

Mlajši dobi 6840 gl.	oba skupaj 6840 gl.
manj 1580 „ t. j.	in 5260 „ t. j.
5260 gl.	12100 gl.

Odgovor: Oba skupaj dobita 12100 gl.

(Dalje prih.)

— **Iz Železnikov**, 19. nov. (Praznovanje imendana Nje Veličanstva presvitle cesarice Elizabete*). Kakor že od več let sem, smo tudi letos z našo šolsko mladino ta dan prav slovesno obhajali. Le par besedi treba je bilo, in z veseljem zvergli so otročiči pri posameznih soldkih potrebni denar, da so najeli sv. mašo v namen: »Da bi Bog dal naši presvitli cesarici na predprošnji njene slavne patrone doživeti še mnogo mnogo let blagoslova-polnih, po dolgem in srečnem življenji pa sveta nebesa«. — To sveto mašo so opravili naš verli g. kaplan in katehet A. R. danes zjutraj ob 7. uri, in šolska mladina se je je privatno v obilnem številu vdeležila. — Ob $\frac{3}{4}$ 8 odperla se je solarjem primerno okinčana šolska dvorana, in ob 8. uri šli so paroma k slovesni sv. maši, katero so služili v. č. g. župnik J. M. Konec svetega obreda zapela sta se na koru prvi in zadnji oddelek cesarske himne. Po sveti maši vernila se je mladina zopet v šolo, kjer je bila po primerni molitvi obdarovana v spomin slovesnosti z raznoverstnim šolskim blagom, s katerim nas je tudi to leto »Narodna sola« prav obilno preskerbela. (Naj ji bo za to izrečena tu topla zahvala!) Poleg učnih stvari dobil je tudi vsaki otrok še štruco belega kruha. K poslednjemu obdarovanju sta poleg dveh neimenovanih dobrotnikov pripomogla: naša blaga c. k. postarica gospa Luiza Demšerjeva, in naš obče ljubljenei gosp. zdravnik Alb. Linhart.

Po skončanem obdarovanju smo opravili še enkrat vskupno molitev za blagor presvitle cesarice, odpeli prvi in zadnji oddelek cesarske pesme, potem pa so šli otročiči s svojimi darilci veselih serc na domovja; zakaj god presvitle

*) Zakasnjeno. — —

cesarice in deželne matere je dan, o katerem naj se mladini ne kráti oddih od šolskih úkov.

— 4. dec. Komaj je preteklo mesec, kar se je pričelo novo šolsko leto, ki je, — memogredé povedano, — privabilo nad 150 otrok v našo prijazno šolo, in kmalo bi bili izmed teh danes že drugega otročeta poslali v večnost. Pred tednom smo spremili namreč k grobu vérolo učenko II. razreda M. Š.; danes pa bi bil kmalu nesrečno smert storil učenec ponavljavne šole J. K. — Čez noč padlo je namreč na kupe novega snega, in o tacih časih je zlasti pot med srednjimi in zgornjimi Železniki zarad plazov silno nevaren. To poterdilo se je danes vnovič. Ko so namreč šli ljudje zjutraj od zorne maše, uterga se v gori nad cesto plaz, odnese zgoraj omenjenega fanta čez cestno škarpo, ter ga pokoplje v strahovit merzel snežen grob. Ljudje so sicer koj pritegnili skupaj, pa kdo vé kopati pri tolikanj sili snega na pravem mestu? K sreči je bil sneg zelo suh, da je šlo kidanje jaderno spod rok; delali so vendar ljudje okoli pol ure, predenj so k sreči vendar še živega fanteta izvlekli iz strašanske nevarnosti. Ko bi bil sneg južin, javaljne bi bil dečko kdaj več gledal svitli dan. Človek pač res ne ve, kje ga čaka nesreča; vidi se pa da čuje angelj varuh nad mladino.

J. Levičnik.

— **Krain. L. L. Verein, občni zbor in g. Lapajne.** 6. t. m. je bil občni zbor krain. L. L. Verein-a. Odborniki so gg.: prof. Linhart (pervomestnik), pl. Gariboldi (namestnik), Andrej Žumer, m. učitelj, (blagajnik) in J. Zima, nadzornik in učitelj, (tajnik). V odboru so še gg.: Belar, Bele, Razinger, Majer, mestni učitelji, in g. **J. Lapajne**, ravnaajoči nadučitelj na meščanski šoli v Kerškem. Ta gospod se je dal voliti tudi za odbornika pri slov. učit. društvu, in se je meseca septembra pred občnim zborom in pri zboru pošteno (!) prizadeval, da bi bil razdvojlil odbornike pri slov. učit. društvu, ali kakor je on rekel, da bi napravil »kompromis« z L. L. Verein-om. Kar v slovenskem taboru ni dosegel, najdel je tam, in tako se maščeval nad nami »terdovratneži«. Za danes toliko rečem: G. Lapajne mi še ni nikdar tako vstregel, kakor sedaj, ko je pristopil v »nemški Verein«; tam je dobro hranjen; nam sedaj ni več nevaren; tovariši v nasprotnem taboru: pridno ga poslušajte in varujte ga, da Vam ne uide! *M. M.*

— **Bosna-Hercegovina.** (cf. l. 21). Serajevo. 6. m. m. otvorena je svečaninim načinom realna gimnazija i vojnički penzionat. Sgrada realne gimnazije bila je okičena, mladeži sakupljeno 51. Zavod je otvorila govorom Nj. Visost vojvoda Württemberg, koju su dopratili generali, predstojnici odjelne vlade i činovnici, biskupi katolički i pravoslavni, te ga predala ravnatelju dr. Zoču. Poslje govora Nj. Visosti svirala je vojnička glasba, uz koju su i učenici pjevali.

Glede realnoga gimnazija, izdala je bosanska zemaljska vlada sljedeću naredbu:

§. 1. U gradu Sarajevu ustrojava se realni gimnazij. Zadaća ovoga jest, obućavati dječake u občinitih naukah i znanostih, koje su za životne odnošaje koristne i potrebne, omogućiti im tada u svrhu znanstvenog i tehničkog naobraženja polazak višeg gimnazija ili više realke a od ovijuh prelaz i dalnju naobrazbu na sveučilištih i na tehničkih zavodih.

Ovaj zavod jest javni gimnazij sa 4razreda, te se iz zemaljskih sredstva uzdržaje.

§. 2. Učevni jezik jest bosanski zemaljski jezik sa latinskimi pismeni.

Na istom uče se sljedeći predmeti: a) religija za sva 4 vjeroispovjedanja, b) zemaljski jezik, c) njemački jezik, d) zemljopis i povjest, e) matematika,

f) naravoslovne znanosti, g) prostoručno risanje, h) gombanje, i) turski, arapski i perzijski jezik (neobligatno).

§. 3. Osim redovitih u predidućem paragrafu navedenih predmeta podučavati će se djaci, ako to roditelji zažele, počam od 1. razreda u latinskom jeziku, počam od 3. razreda u grčkom i francuzkom jeziku, a također u pjevanju. Ovi predmeti nepredavaju se obvezateljno.

§. 4. Učevne osnove i šolske knjige, kano in ostala učila, propisati će se po zemaljskoj vladi, te se druga nesmiju upotrebljavati.

§. 5. Predavanja na realnom gimnaziju drže usposobljeni učitelji. Istim upravlja neposredno ravnatelj, koj je zajedno učitelj na realnom gimnaziju; uz istoga postoji učiteljski odbor stranom kao savjetujuće stranom kao zaključujuće tijelo. Dužnosti i prava ravnatelja s jedne a učiteljskog odbor s druge strane urediti će se posebnom naredbom.

§. 6. Ravnatelj i učitelji na realnom gimnaziju jesu javni činovnici. Ravnatelja imenuje zajedničko ministarstvo na predlog zemaljske vlade, učitelje pako imenuje zemaljska vlada na trojni predlog ravnatelja. Činovni razred in beriva ravnatelja i učitelja označena su u priloženom izkazu A.

§. 7. Ravnatelj i učitelji, koji se na realnom gimnaziju namjestiti imadu, moraju biti austro-ugarski državljani ili pripadnici zemalja Bosne i Hercegovine, isti treba da su se podvrgli propisanom izpitu za učitelja srednjih škola pred kojim god izpitnim povjerenstvom u austro-ugarskoj monarkiji, te da su polučili svjedočbu usposobljenja za učitelja sriednjih škola.

§. 8. Vjeronank predavati će se djakom svih 4 vjeroispovjesti po posebnih u tu svrhu opredjeljenih učiteljih vjeronauka. Kao takovi namjestiti će se samo oni, koje će dotična bogoslovna (crkvena) oblast sposobnima naznačiti.

§. 9. U prvi razred realnoga gimnazija primaju se djaci, koji su pučke ili građanske škole svršili. Tečajem prvih 4 godina može se kod duševno i tjelesno razvijene djece ovozemnih roditelja učiniti iznimka od ovoga pravila.

§. 10. Redovito primanje djaka obavlja se u jeseni neposredno pred početkom školske godine. Školska godina započimlje 1. listopada, svršuje se 31. srpnja buduće godine. Osim petka, nedelje i ostalih svetaca traju školski praznici svake godine dva mjeseca.

§. 11. Na koncu svake školske godine imadu se djaci podvreći izpitu.

§. 12. Na realnom gimnaziju ima se plaćati školarina od 8 for. na godinu; ista ima se uplatiti u zemaljsku blagajnu. Djake siromašnih roditelja, koji se ponašanjem i marljivošću osobito odlikuju, te u nancih veoma napreduju, može zemaljska vlada na predlog ravnatelja od plaćanja školarine oprostiti.

§. 13. Ako bude potrebno, ustrojiti će se posebni privatni razred za one djake, koji nisu stekli dovoljnog predznanja potrebnog za obuku gimnazialbu.

§. 14. Prvi razred realnoga gimnazija otvara se 3. studenoga 1879.

Ravnatelj ovoga zavoda postao je Zoch, profesor realke u Osieku.

Izašla i naredba vladina glede obće gradske djevojačke učione, što se je otvorila u Sarajevu, koja glasi:

§. 1. U gradu Serajevu ustrojava se 3. studenoga 1879. obća gradska djevojačka učiona. Učevni jezik na ovoj učioni jest »Zemaljski jezik«.

§. 2. U ovu učionu primaju se djevojke svijuh izpoviesti počam od 6—12 god.

§. 3. Na istoj imadu se po mogućnosti sljedeći predmeti podučavati: a) vjerezakon, b) zemaljski jezik, čitanje, pisanje, slovnica, vježbanje u ustmenih i pismenih sastavcih; c) njemački jezik, d) računstvo, e) zemljopis, f) poviest, g) najnužnije iz fizike i naravoslovja, (f i g na temelju propisanih čitanka), h) kali-

grafija, 1) geometrijsko oblikoslovje. §. 4. Učevna osnova i školske knjige propisati će se po zem. vladi. Broj učevnih sati na tjeđan propisuje se učevnom osnovom. §. 5. Vjerozakon predaje se djevojkam svake pojedine vjeroizpoviesti posebice. Obuku nauka vjere rukovode i nadziru pod vrhovnim nadgledom vlade dotične duhovne oblasti. — U nauci mogu se djevojke svake pojedine vjeroizpovjesti in na dotičnih konfesionalnih školah poučavati. §. 6. Predavanje na ovoj obćoj gradskoj djevojačkoj učioni obavlja učiteljica. Učiteljica mora se izkazati svjedočbom, da je na jednoj od javnih preparandija u austro-ugarskoj monarkiji za učiteljicu usposobljena, te da je inače u ćudorednom i državljanskom smjeru neporočna. Učiteljicu imenuje zemaljska vlada. §. 7. Gradskoj učiteljici pripada godišnja plaća od 800 for. i osim toga stanarina 200 for. Beriva svoja dobiva učiteljica mjesečno kod gradske blagajne u Sarajevu, jer se ova djevojačka učiona iz gradskih dohodaka uzdržava. §. 8. Učiteljica jest za upravu obće gradske djevojačke učione odgovorna zem. vladi. §. 9. Poblizu je ustanove i propisi glede djevojačke učione urediti, će se obćenitom naredbom ob ustroju i uredjenju pućkih škola u ovih zemalja.

Dok ovako vlada marno radi ob osnivanju škola, pomažu ju svojski mnogi rođoljubi, osobito Franjevci. Tako su župnici kotara Oraškoga mal ne po svih većih mjestih podigli škole. U Toliškoj župi podignute su četiri nove škole, koje polazi 352 djece, što je zasluga revnoga oca Dobroslava Nedića, župnika. I župnik Vidovića A. Mato Prgić podigao je školu, koja broji 96 djaka. Ot. Pija Lačić, župnik u Tišini, sagradio je školu, u kojoj poučaje 82 djece. U Domaljevcu obstojala je od prije škola, koju polazi sada 54 djece. Katolici ovoga kotara, kojih ima do 10.000, imadu 8 škola u četiri župe sa 584 djaka.

— **Ant. Mart. Slomška** zbrani spisi, tretja knjiga, leži pred nami. V tej knjigi nahajamo 21 životopisov raznih zaslužnih mož. Vis. čestiti gospod pisatelj, Mih. Lendovsek, ptujski vikar, se je mnogo potruditi moral, da je zbral toliko tvarine raznih slovenskih zaslužnih mož. Vsa čast neumorljivemu njegovemu delovanju, da je podal slovenskemu narodu toliko zdravega blaga. Životopisi slavnih mož spodbudajo; bralec vidi v tretji knjigi, kako so se v neugodnih letih trudili naši predniki, orali so narodno ledino, katera je obilo dobrega sadu obrodila. Slovenci! sežite po knjigi, društva in premožnej gospodari morali bi je vsi imeti. Knjiga je lična, lep tisek, dobi se v tiskarni društva sv. Mohorja in pri drugih knjigarjih v vseh slovenskih mestih. Cena ji je broširan iztis 1 gl. 30 kr. terdo vezan 1 gl. 40 kr.

»Četerta knjiga Slomškovih zbranih spisov obsegala bode njegovih raznih spisov prvi del: narodno-politične članke, popise, raznotere podučne drobtine, šolsko blago in pedagogične stvari.

Peta: raznih spisov drugi del: cirkveno-nabožno in katehitično blago.

Šesta: pastirske liste.

Sedma: pridige osnovane.

Osmo in deveta: različne pridige.

Če se nam posreči teh devetero knjig na svitlo spraviti, potem je prva težavniša polovica začetega dela storjena: to kar Slomškovih spisov po mnogih knjigah raztepeno, ne- ali le malo-poznano okrog leži, bode zbrano in urejeno pred nami. — Potem šele znalo bi nasledovati:

Deseta in ednajsta knjiga: evangeljska hrana.

Dvanajsta in trinajsta knjiga: apostolska hrana.

Štirnajsta: Življenja srečen pot za mladeniče in device. (To je Slomškovu knjizici: »Življenja srečen pot« in »Kerščansko devištv« vkupaj v enem zvezku.)

Petnajsta: Blaže in Nežica.

Vsaka knjiga poprek najmanje dvajset tiskanih pol. —

To bi bil potem celi Slomšek — u resnici velikan, kakoršnega doslej nijma naše slovensko slovstvo!

Ali bode mogoče, toliko delo srečno dokončati? Po svojih dosedanjih skušnjah bi skoraj rekel da težko!

Prve knjige Slomš. zbr. sp. leži po pretečenih blizu da četverih letih še okoli 400 iztisov v prahu; druge se še vedno nij razpečalo toliko, da bi se bili tiskarnici povrnili vsi stroški. Časi so slabi; ljudstvu, po družbi sv. Mohora vjenemu po šestero knjizic dobivati za goldinar, je vsaka druga knjiga predraga.

Da, ko bi slavni odbor družbe sv. Mohora blagovolil prevzeti izdavanje četrte, pete, šeste, štirinajste in petnajste knjige!

Da bi Mutica slov. hotela podpirati to početje na kakov si že boji način!

Ali da bi se oglasilo kakih 800—900 naročnikov in zanesljivih plačnikov! Toda upanja ne smemo izgubiti. (g. L. v vvodu.)

Razpisi učiteljskih služeb.

Na Kranjskem. V šolskem okraji Kamniškem. Na 1razredni ljudski šoli v Tunjicah, učit. služba, l. p. 400 gl. in stanovanje; do konca decembra t. l.

V šolskem okraji Kranjskem. Na 1razredni ljudski šoli v Besnici, učit. služba, l. p. 400 gl. in stanovanje; do konca decembra t. l. Na 4razredni ljudski šoli v Škofji loki, 4. učit. služba, l. p. 400 gl.; do 7. januarja 1880.

Šolski okraj okolica Ljubljanska. Na 1razredni ljudski šoli v Preserji, učit. služba, l. p. 500 gl. in stanovanje; do 20. decembra t. l.

Šolski okraj Kerški. Na 3razredni meščanski šoli na Kerškem z nemškim poučnim jezikom, učit. služba za naravoznansko (eventuelno matematiško-tehniško) stroko, l. p. 800 gl. Prosnje do 20. decembra pri c. k. ok. sl. svetu v Kerškem.

Premembe pri učiteljstvu.

Na Kranjskem. Na mestni dekliski šoli v Ljubljani je postala učiteljica gđe. Ernestine Kern, dosihmal podučit. tam. Nadučiteljica je začasno tam gospa Julija Moos. Na l. mestni šoli je pomožni učitelj g. Jožef Travnar. — Iz Litije v Leskovec odhaja nadučitelj gosp. Anton Žvokelj in iz Škofjeloke v Kranj, učitelj g. Edmund Lahajner. Zacasni učitelj g. Avgust Höger iz Smartna p. Litiji v Višnjogoro; g. Jakob Dimnik iz Tunjic pri Kamniku v Šmarijo pri Ljubljani; gosp. Janez Terselič iz Čateža k Beli cerkvi; gđe. Marija Stuhly iz Ribnice v Sentvid p. Zatični; gđe. Neža Zupan, dosihmal v Ljublj. sirotišnici, v Bled; gđe. Franja Šetina iz Višnje gore k sv. Križu p. Turnu; gđe. J. Donati v Srednjo vas v Bohinu. — G. Rajmund Čuček, bivši namestni učitelj na učiteljscu, je postal glavni učitelj na ž. učiteljscu v Gorici. — Pomožni učitelji umešeni: G. France Kalan, iz Precine, sedaj v Zgornji Sušici; g. Stanislaj Novak, bivši bogoslovec, v Čatež in F. Ambrožič v Hinah. — † Umerla sta: G. France Vrančič, bivši v Hotiču pri Litiji, učitelj stare šole a izgledne pridnosti, vsega skupaj je bil pri učiteljstvu nad 50 let; v Kerškem pa gsp. Vincenc Vidmar, bivši na meščanski šoli, star 26 let, ki je obhodil veliko sveta, a umerl v domači zemlji. N. v m. p.!

Današnjemu listu je pridjano kazalo in zavitek.